

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
Дніпропетровське обласне територіальне відділення

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

«19» серпня 2016 р.

м. Дніпро

№ 29/01-14/06-16

Справа № 11/06-03-1/16

Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та накладення штрафу

Адміністративна колегія Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – адміністративна колегія) розглянувши подання про попередні висновки у справі третього відділу досліджень і розслідувань Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі - територіальне відділення) від 15.07.2016 року № 61 та матеріали справи № 11/06-03-1/16, розпочатої розпорядженням адміністративної колегії Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 18.03.2016 року № 11/01-15/06-16р, за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях публічного акціонерного товариства «Дніпрогаз» (надалі – ПАТ «Дніпрогаз», Товариство) передбаченого пунктом другим статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дій чи бездіяльності суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку,

ВСТАНОВИЛА:

ПАТ «Дніпрогаз» є новим найменуванням відкритого акціонерного товариства «Дніпрогаз», заснованого відповідно до рішення № 92 від 11.03.1994 року Державного Комітету України по нафті і газу, шляхом перетворення державного підприємства по газопостачанню та газифікації «Дніпрогаз» у відкрите акціонерне товариство відповідно до Указу Президента України № 210/93 від 15.06.1993 року «Про корпоратизацію державних підприємств», та перереєстроване виконкомом Дніпропетровської міської Ради народних депутатів, реєстраційний номер №12313-АТ, розпорядження від 18.04.1997 року №369-р.

Юридична і фактична адреса ПАТ «Дніпрогаз»: вул. О. Кониського (Володарського), 5, м. Дніпро, 49029.

Ідентифікаційний код – 20262860.

Форма власності – приватна.

ПАТ «Дніпрогаз» здійснює свою діяльність на підставі ліцензій, виданих Національною комісією, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі - НКРЕКП), зокрема, на розподіл природного, нафтового газу і газу (метану) вугільних родовищ в межах території м. Дніпро та Дніпропетровського району (крім сіл Любимівка, Перше травня, Степове, Чумаки, Маївка, Зоря, Балівка, Партизанське та радгоспу

«Держинець») Дніпропетровської області на якій розташовані газорозподільні мережі, що перебувають у власності (користуванні) Товариства (далі – Ліцензія).

Отже, ПАТ «Дніпрогаз» є юридичною особою, здійснює господарську діяльність, надає платні послуги споживачам на договірних засадах, тому в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є суб'єктом господарювання.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» ринок розподілу природного газу віднесено до сфери діяльності суб'єктів природних монополій.

Також, особливими умовами Ліцензії передбачено, що ПАТ «Дніпрогаз» є єдиним суб'єктом господарювання, який здійснює розподіл природного газу в вищезазначених територіальних межах.

Тобто, існують адміністративні бар'єри для вступу на ринок інших суб'єктів господарювання.

До 01.07.2015 року, ПАТ «Дніпрогаз» здійснював також постачання населенню природного газу.

Рішенням адміністративної колегії територіального відділення від 24.05.2016 року 12/01-14/06-16, ринкове становище ПАТ «Дніпрогаз» у 2015 році та поточному періоді 2016 року на ринку розподілу природного газу в межах міста Дніпро та Дніпропетровського району (крім сіл Любимівка, Перше травня, Степове, Чумаки, Маївка, Зоря, Балівка, Партизанське та радгоспу «Держинець») Дніпропетровської області на якій розташовані газорозподільні мережі, що перебувають у власності (користуванні) Товариства, становище ПАТ «Дніпрогаз» визнано монопольним (домінуючим), оскільки на цьому ринку у нього немає жодного конкурента. На момент слухання справи становище не змінилось.

Розгляд цієї справи було розпочато за результатом розгляду заяви побутового споживача гр. Агафоновна [інформація з обмеженим доступом], який мешкає за адресою: [інформація з обмеженим доступом], (надалі – Споживач) стосовно не відновлення газопостачання до домоволодіння Споживача.

На час виникнення правовідносин між газопостачальними підприємствами, газорозподільними підприємствами та фізичними особами (населенням) - споживачами газу регулюють, зокрема:

- Правила надання населенню послуг з газопостачання, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 09.12.1999 року № 2246, (із змінами) (надалі - Правила);

- Правила безпеки систем газопостачання, затверджені наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 15.05.2015 року № 285, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.06.2015 року за № 674/27119 (надалі - ПБСГ);

- Положення про порядок технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання житлових будинків, громадських будівель, підприємств побутового та комунального призначення, затверджене наказом Державної акціонерної холдингової компанії «Укргаз» від 30.07.1997 року №35 (надалі – Положення),

Згідно акту на відключення газу № 285 п-15 від 22.04.2015 року причиною відключення газу зазначено – «ремонтні роботи на газопроводі».

Тобто припинення газопостачання до домоволодіння Споживача відбулося без виявлення порушень Правил з його боку.

ПАТ «Дніпрогаз» листом від 25.01.2016 року повідомило територіальне відділення, що на виконання вимог п.6 Правил у квітні 2014 року бригадами ПАТ «Дніпрогаз» проводились роботи з ремонту засувок в ГК1310 та ГРПв/т№14, а також перевірка герметичності газопроводів низького тиску Ф 63,89, Ф 219, Ф133, Ф108, Ф76, Ф127, прокладених по вул. Журавлина, Озерна, Залізнична, Кірова, Жовтнева, пров. Залізничний, 4, вул. Східна, Семафорна, Річна, Донська, Осіння, Лебединна, Горіхова, Шосейна, Лазурна, пров. Орловський, Яблунова літня, ст.. Левада у м. Підгородньому, у зв'язку з чим припинялась подача газу споживачам у вказаному районі.

Пунктом 4.7 Положення передбачено, що Власник ВБСГ під особистий підпис попереджається про дату проведення ПТО. Абоненти повинні бути завчасно, не пізніше ніж за 5 діб, попереджені через відповідні оголошення, вивішені в під'їздах будинків.

ПАТ «Дніпрогаз» своїм листом від 08.04.2015 року № 2323/23-2 (вх. 09.04.2015 року) повідомило Голову Підгороднянської міської ради про проведення ремонтних робіт з 20.04.2015 року.

За повідомленням ПАТ «Дніпрогаз» попередження про припинення газопостачання споживачів проводилось також шляхом розміщення письмових оголошень на відведених місцях, а також усно при обході вулиць.

Відповідно до пункту 7 Правил, припинення постачання газу споживачеві в житлових будинках залежно від обставин здійснюється шляхом перекриття запірних пристроїв та встановлення пломби та/або інвентарної заглушки перед газовим приладом (пристроєм) або на ввідному газопроводі.

За поясненнями Товариства після проведення вказаних робіт, газопостачання будинку Споживача не було відновлено з причин не отримання доступу до домоволодіння для проведення огляду, передбаченого Правилами безпеки систем газопостачання України (ПБСГУ). Відсутність Споживача вдома підтверджується актами про неможливість проведення планово-технічного обслуговування від 22.04.2015 року, 17.12.2015 року, 15.01.2016 року та 10.02.2016 року, які підписані депутатом Дніпропетровської районної ради [інформація з обмеженим доступом].

Відповідно до пункту 33 Правил, газорозподільне підприємство зобов'язане припинити (відновлювати) газопостачання за письмовою заявою газопостачального підприємства, а також споживача, як у міжопалувальний, так і в опалувальний період та у всіх випадках припинення (відновлення) газопостачання газорозподільне підприємство повідомляє про такі заходи газопостачальному підприємству у п'ятиденний строк.

09.11.2015 року Споживач звернувся із заявою до ПАТ «Дніпрогаз» про відновлення газопостачання.

03.12.2015 року ПАТ «Дніпрогаз» на заяву повідомило (початок цитати), що «згідно п. 33 Правил, газорозподільне підприємство зобов'язане відновлювати газопостачання за письмовою заявою споживача.

Отже, для отримання бланку заяви на включення газу Вам необхідно звернутись на дільницю по перерахунку плати за адресою вул. Котляревського, 7а за наявності наступних документів:

- свідоцтво про право власності на домоволодіння;
- технічний паспорт житлового будинку;
- паспорт власника та його копія;
- довідка про присвоєння ідентифікаційного номеру та його копія;
- довідка про склад зареєстрованих осіб та її копія;
- квитанція про оплату за природний газ.

Після оформлення відповідної заявки, підстави для відмови у відновленні газопостачання домоволодіння за вказаною адресою будуть відсутні.» (кінець цитати).

ПАТ «Дніпрогаз» на вимогу територіального відділення повідомило, що Споживачу необхідно надати працівникам ПАТ «Дніпрогаз» доступ для перевірки справності газового обладнання, у разі необхідності провести технічне обслуговування, надати акт про придатність димових та вентиляційних каналів, виданий спеціалізованим підприємством та звернутись на дільницю ПАТ «Дніпрогаз» за адресою вул. Котляревського, 7а для оформлення заяви на включення газу та приведення договірних відносин у відповідність до вимог чинного законодавства України.

Слід зазначити, що конкретної форми вказаної заяви законодавчо не встановлено. Тобто заява про припинення (відновлення) газопостачання може бути подана побутовим споживачем у довільній формі.

Згідно з пунктом 9 Правил, відновлення газопостачання здійснюється газорозподільним підприємством протягом двох робочих днів у містах та п'яти календарних днів у сільській місцевості після усунення порушень, сплати споживачем боргу та відшкодування збитків, завданих його неправомірними діями газопостачальному або газорозподільному підприємству.

Відтак, порядок відновлення газопостачання не передбачає для споживача отримувати встановленого зразку заяву та узгоджувати її із різними службами (архів, лабораторія, гл.

інженер, розрахунковий відділ, тощо) зокрема, із дільницею по перерахунку плати, коли припинення було викликано ремонтом на газопроводі.

У даному випадку, після звернення Споживача 09.11.2015 року про відновлення газопостачання, ПАТ «Дніпрогаз» у визначений законодавством двохденний строк, необхідно було провести огляд, перевірити герметичність системи та відновити газопостачання за відсутності порушень, встановлених при огляді, як того вимагає діюче законодавство.

Про необхідність дотримання законодавства про захист економічної конкуренції та законодавства у сфері газопостачання стосовно, зокрема гр. Агафонова [інформація з обмеженим доступом], вже надавалися у 2015 році рекомендації адміністративної колегії територіального відділення № 07/01-16/06-15 від 06.02.2015 року щодо неправомірних дій ПАТ «Дніпрогаз» при нарахуванні збитків у сумі понад 49 тисяч гривень за відсутності акту-претензії оформленого у відповідності до вимог законодавства у сфері газопостачання.

Тобто неправомірні дії з боку ПАТ «Дніпрогаз» відносно Споживача вичиняються не вперше.

Крім того, застосування ПАТ «Дніпрогаз» певних форм бланків заяв при відновленні газопостачання, після припинення порушення законодавства у сфері газопостачання з боку споживача, були предметом дослідження при розгляді справи № 30/06-03-1/15. ПАТ «Дніпрогаз» стверджувало, що ним не застосовуються певні форми бланків заяв для відновлення газопостачання, а територіальне відділення не отримало доказів існування таких заяв.

Тобто ПАТ «Дніпрогаз» було обізнано про те, що застосування власного порядку при відновленні газопостачання структурними підрозділами Товариства, містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Завдяки монопольному становищу, ПАТ «Дніпрогаз» встановив та застосовував до Споживача власний порядок відновлення газопостачання, який призводить до порушення строку відновлення газопостачання передбачено відповідними нормативно-правовими актами України, що було б неможливим за наявності значної конкуренції на вказаному ринку. Оскільки за умов існування значної конкуренції на ринку відбувалося б змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття переваг над іншими учасниками ринку завдяки власним досягненням. Тобто, за наявності альтернативи вибору газопостачального підприємства, ПАТ «Дніпрогаз» змушено було б дотримуватись встановленого законодавством України порядку надання населенню послуг з газопостачання, оскільки могло б втратити своїх споживачів.

На подання з попередніми висновками у справі від 15.07.2016 року № 61, ПАТ «Дніпрогаз» повідомило, що для оптимізації роботи в даному напрямку, додержання встановлених строків, на підприємстві розробляється нове Положення про відновлення газопостачання з метою усунення причин і умов, які можуть призвести до виникнення порушень законодавства про захист економічної конкуренції та надано копію акту про відновлення газопостачання гр. Агафонова [інформація з обмеженим доступом] від 11.08.2016 року.

Таким чином, за результатом розгляду цієї справи встановлено, що дії ПАТ «Дніпрогаз» щодо встановлення власного порядку відновлення газопостачання, який призводить до порушення строку відновлення газопостачання, встановленого відповідними нормативно-правовими актами України, зокрема для Агафонова [інформація з обмеженим доступом], який мешкає за адресою: [інформація з обмеженим доступом], є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції передбаченого пунктом другим статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дій суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Згідно з абзацом другим частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за вказане порушення передбачена відповідальність у вигляді накладення штрафу у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації

продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Згідно декларації з податку на прибуток підприємства дохід (виручка) ПАТ «Дніпрогаз» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2015 рік становить 1 030 350 тис.(один мільярд тридцять мільйонів триста п'ятдесят тисяч) гривень.

При визначенні розміру штрафу враховано наступне:

Порушення законодавства про захист економічної конкуренції ПАТ «Дніпрогаз» припинено.

Тривалість вчинення неправомірних дій.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 року №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 року №169-р), (зі змінами та доповненнями) адміністративна колегія

ВИРШИЛА:

1. Визнати публічне акціонерне товариство «Дніпрогаз» (і.к. 20262860) суб'єктом господарювання, який протягом 2015 року та поточного періоду 2016 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку розподілу природного газу в територіальних межах міста Дніпро та Дніпропетровського району (крім сіл Любимівка, Перше травня, Степове, Чумаки, Маївка, Зоря, Балівка, Партизанське та радгоспу «Дзержинець») Дніпропетровської області оскільки на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

2. Визнати дії публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Дніпрогаз» (ЄДРПОУ 20262860) щодо встановлення власного порядку відновлення газопостачання, який призводить до порушення строку відновлення газопостачання встановленого відповідними нормативно-правовими актами України, зокрема для гр. Агафонова [інформація з обмеженим доступом], який мешкає за адресою: [інформація з обмеженим доступом], порушенням законодавства про захист економічної конкуренції передбаченим пунктом другим статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дій суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, вказане в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на публічне акціонерне товариство «Дніпрогаз» (і.к. 20262860) штраф у розмірі 68000 (шістдесят вісім тисяч) грн.

Голова
адміністративної колегії

О.Я. ТУРКОВСЬКИЙ